

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy, JUDr. Lenky Matyášové, JUDr. Kateřiny Šimáčkové a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobce: **L. O.,** zastoupený JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou se sídlem Karlovo náměstí 287/18, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 9. 9. 2011, č. j. 28 Az 23/2010 - 50,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 9. 9. 2011, č. j. 28 Az 23/2010 - 50, **se ruší.**

II. Rozhodnutí Ministerstva vnitra dne 27. 5. 2010, č. j. OAM-10-125/LE-03-P08-R3-2007, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 4800 Kč do třiceti (30) dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Ireny Strakové, advokátky.

Odůvodnění:

I.
Vymezení věci

Dne 24. 3. 2007 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany. Žalobce tvrdil, že se narodil a celý život žil ve vesnici Bogal (resp. v jejím okolí) v oblasti

Casamance v Senegalu. Jako důvod pro svůj odchod ze Senegalu uvedl, že se obává o svůj život ze strany rebelů působících v oblasti Casamance, což dokládá tím, že v roce 2005 v době, kdy byl na návštěvě u svých přátel ve vedlejší vesnici, rebelové vyvraždili jeho rodiče i všechny sourozence. Žalobce dále uvedl, že v oblasti probíhá dlouhodobý válečný konflikt mezi rebely bojujícími o nezávislost a vládními vojsky.

Žalovaný rozhodnutím ze dne 27. 3. 2007, č. j. OAM-10-125/LE-03-07-2007, zamítl žádost žalobce jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu"). Toto rozhodnutí žalovaného Krajský soud v Praze zrušil rozsudkem ze dne 2. 10. 2007, č. j. 46 Az 8/2007 - 50.

Žalovaný posléze vydal nové rozhodnutí ze dne 26. 6. 2008, č. j. OAM-10-125/LE-03-07-R2-2007, kterým neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12 až § 14b zákona o azylu.

Toto rozhodnutí napadl žalobce žalobou podanou u Krajského soudu v Hradci Králové, jenž ji rozsudkem ze dne 27. 2. 2009, č. j. 28 Az 30/2008 - 39, zamítl. Pokud jde o posouzení podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, ztotožnil se Krajský soud v Hradci Králové se žalovaným, a to na základě následujících důvodů: (1) žalobce mohl využít možnosti vnitřní ochrany; (2) žalobce „*netvrdil a v průběhu řízení nebyla zjištěna informace, že by země původu žádala jeho vydání pro trestný čin, za který zákon tohoto státu stanoví trest smrti, rovněž nebylo zjištěno, že by v případě návratu mohlo dojit k naplnění okolností uvedených pod písm. b) či písm. c), a proto její* [správně patrně „jeho"] *návrat za situace zachycené ve zprávách o zemi původu vydání nepředstavuje rozpor s mezinárodními závazky*". Krajský soud v Hradci Králové dále uvedl, že „*postoje žalobce v průběhu celého řízení hodnotí krajský soud jako zcela účelové, kdy žalobce vyvíjí snahu a manipuluje informace*[mi] *shromážděnými žalovaným tak, aby v důsledku vyzněly ve prospěch jeho přednesu. Žalovaný nicméně zcela správně poukázal na řadu nevěrohodných či nepřesných odpovědí a přímo neznalostí místních poměrů, které ve svém dopadu zakládají důvodnou pochybnost o tom, zdali žalobce vůbec z oblasti Casamance pochází*".

Žalobce podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, kterou shledal Nejvyšší správní soud důvodnou a rozsudkem ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 - 74, rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud dospěl k následujícím závěrům. Za prvé, zjištění o žalobcových znalostech oblasti, v níž žil, použitá žalovaným a krajským soudem ke zpochybnění jeho tvrzení jsou vytržena z celkového kontextu žalobcových výpovědí, přičemž ani jeden z obou orgánů nebral v potaz jeho negramotnost a absenci jakéhokoli vzdělání. Za daného stavu nelze vycházet z toho, že by žalobcova výpověď o tom, že pochází z oblasti Casamance v Senegalu, a konkrétně z vesnice Bogal, byla nevěrohodná. Za druhé, pokud jde o žalobcovo tvrzení, že došlo v roce 2005 k vyvraždění jeho rodiny a že pravděpodobnými pachateli jsou povstalci, kteří v daném regionu operují, žalovanému ani krajskému soudu se nepodařilo toto tvrzení vyvrátit nebo zásadním způsobem zpochybnit. Pokud tedy žalovaný v dalším řízení neshromáždí přesvědčivé důkazy zpochybňující dané tvrzení, bude povinen z něho vycházet. Za třetí Nejvyšší správní soud

konstatoval, že při posuzování možnosti vnitřní ochrany [§ 2 odst. 8 in fine zákona o azylu (nyní § 2 odst. 10 zákona o azylu), ve spojení s čl. 8 odst. 1 a 2 kvalifikační směrnice (č. 2004/83/ES)] je nutné posoudit čtyři základní kritéria, a to: (1) zda je jiná část země pro žadatele dostupná; (2) zda přesun do jiné části země je účinným řešením proti pronásledování či vážné újmě v původní oblasti; (3) zda žadateli nehrozí navrácení do původní oblasti a (4) zda ochrana v jiné části země splňuje minimální standard ochrany lidských práv. Tyto čtyři podmínky musí být splněny kumulativně a při jejich posouzení je třeba brát v potaz celkové poměry panující v zemi původu a osobní poměry žadatele. Žalovaný i krajský soud pochybili při výkladu možnosti vnitřní ochrany, neboť posoudili pouze některé podmínky pro vnitřní přesídlení, zatímco jiným se věnovali zcela nedostatečně. Oba orgány rovněž pochybily v tom, že posuzovaly možnost vnitřní ochrany, aniž by nejprve klasifikovaly ozbrojený konflikt probíhající v oblasti Casamance; bez klasifikace tohoto ozbrojeného konfliktu totiž nelze uspokojivě posoudit kritéria dostupnosti vnitřní ochrany. Žalovaný rovněž nezjistil k posouzení dané otázky řádně stav věci a neumožnil žalobci, aby ve správním řízení mohl předložit v úplnosti své důvody, proč možnosti vnitřní ochrany nevyužil, resp. nemohl využít. Za čtvrté, žalovaný ani krajský soud nezhodnotili veškeré rozhodné skutečnosti pro posouzení, zda žalobci hrozí v zemi původu skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 písm. a) a c) a subsidiárně též písm. b) zákona o azylu, a nezjistili k těmto otázkám dostatečně skutkový stav věci.

Následně krajský soud, jsa vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, rozsudkem ze dne 16. 9. 2009, č. j. 28 Az 30/2008 – 107, zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 6. 2008 a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Zavázal přitom žalovaného k odstranění vytýkaných vad a k vydání nového řádně odůvodněného rozhodnutí.

Žalovaný znovu rozhodl o žádosti rozhodnutím ze dne 27. 5. 2010, č.j. OAM-10-125/ LE-03-P08-R3-2007, tak, že žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu neudělil. Vycházel přitom z podkladů, které shromáždil již v předchozím řízení, přičemž nově provedl dva doplňující pohovory s žalobcem a obstaral i aktuální zprávy o situaci a dodržování lidských práv v Senegalu. Žalovaný zdůraznil, že dal žalobci možnost se ke všem shromážděným podkladům vyjádřit.

Žalovaný konstatoval, že žalobce opustil Senegal, konkrétně oblast Casamance, protože se tam cítil osamělý a obával se rebelů, kteří podle jeho slov vyvraždili jeho rodinu, kvůli nimž se také nechce vrátit. Pokud jde o posouzení podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu, uvedl žalovaný, že žalobce netvrdil skutečnosti, z nichž by vyplývalo, že ve vlasti vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod. Žalobce podle něj neuvedl ani žádný z taxativně vymezených důvodů pronásledování podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobce odešel z vlasti z obavy před přepadením rebely, kteří již zabili jeho rodinu. Tyto útoky však podle výpovědi žalobce a podle zpráv, které o oblasti Casamance shromáždil žalovaný, mají výhradně loupežný charakter a postihují všechny obyvatele oblasti bez ohledu na rasu, národnost, náboženství či jiné azylově relevantní skutečnosti. Žalobce uvedl, že po zavraždění rodičů byl jeho život těžký, spoléhal na podporu sousedů, známých a přátel a nedařilo se mu vydělat na živobytí. Podle žalovaného z jeho výpovědi vyplývá, že ve vlasti měl zejména ekonomické potíže a osobně

nečelil žádné formě pronásledování. Potvrdil také, že neměl problémy se státními orgány ani kvůli rase, národnosti či náboženskému vyznání. Žalovaný proto shledal, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu.

Dále se žalovaný zabýval žádostí z hlediska podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Nejprve přitom posuzoval otázku, zda se Senegal nachází v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Vycházel přitom z aktuální situace v zemi. Ze zpráv o zemi původu, které shromáždil, podle žalovaného vyplývá, že v oblasti Casamance probíhají již 23 let boje mezi rebely z MFDC a vládními jednotkami i mezi jednotlivými povstaleckými frakcemi navzájem. Tyto boje donutily v průběhu let několik tisíc až desítek tisíc obyvatel uprchnout do jiných částí země nebo do sousedních států. V poslední době se i přes mírovou dohodu z roku 2004 násilnosti stupňují a Casamance se nachází na pomezí války a míru. Jedná se tedy podle žalovaného o dlouhodobý vertikální i horizontální vnitřní ozbrojený konflikt kolísavé intenzity, který je lokalizován na území Casamance. Žalovaný dále z výpovědi žalobce zjistil, že je civilistou.

Správní orgán se dále věnoval otázce, zda by žalobce byl v souvislosti s vnitřním ozbrojeným konfliktem v případě svého návratu do Senegalu vystaven vážnému ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí. V této souvislosti konstatoval, že veškeré relevantní informace hovoří o tom, že vnitřnímu přesídlení v rámci Senegalu nebrání žádná politická či etnická omezení. Žalobce se v případě návratu může usadit na severozápadě země, kde se nachází i hlavní město Dakar. Tato část země není boji zasažena a žijí zde zejména příslušníci jeho etnické skupiny Wolof. Žalovaný dospěl k závěru, že přesídlení do této části země nebrání ani ekonomické překážky. Žalobce může s ohledem na celkové poměry v zemi vést po přesídlení relativně normální život bez nepřiměřených obtíží. Na základě zpráv o stavu země žalovaný dále konstatoval, že senegalská vláda poskytuje osobám uprchlým z Casamance podporu, přičemž spolupracuje i s mezinárodními humanitárními organizacemi. Dále poukázal i na to, že žalobce stále vlastní v Senegalu rodinnou farmu a pozemky, které může prodat a získat tak finanční prostředky k ulehčení jeho integrace v jiné části země. Lze proto očekávat, že v severozápadním Senegalu najde žalobce bezpečí před rebely. Vnitřnímu přesídlení nebrání ani žádná politická či etnická omezení. Etnikum Wolof je v Senegalu většinové a jeho příslušníci nemají žádné problémy s přesidlováním. Žalobce žil od zavraždění rodiny až do odjezdu v roce 2007 sám a s pomocí přátel se o sebe sám postaral. Stejně tak po příjezdu do České republiky se o své živobytí staral sám. Není závislý na žádných konkrétních sociálních vazbách. Žalovaný se tudíž domnívá, že není neúnosné požadovat, aby se žalobce usadil mimo domovskou obec. Žalovanému se nepodařilo zjistit ani skutečnosti, na základě nichž by žalobci mohla hrozit vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti či popravy. Rebelové sice ohrožují obyvatelstvo v Casamance, ale v jiných částech země nepůsobí. Navíc se žalobce osobně s rebely nikdy nesetkal a nebezpečí z jejich strany nečelil. Žalovaný je proto přesvědčen, že v případě usazení mimo oblast Casamance žalobci nehrozí ze strany povstalců ani státních orgánů poprava ani trest smrti. Ze stejného důvodu dospěl žalovaný k závěru, že žalobci nehrozí skutečné nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Na základě skutečností sdělených žalobcem a po posouzení informací o zemi původu neshledal žalovaný, že by vycestování žalobce bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Žalovaný

tak dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

Žalovaný rovněž neshledal důvody pro udělení jiných forem mezinárodní ochrany zakotvených v zákoně o azylu (tj. ochrany podle § 13, § 14 a § 14b zákona o azylu).

Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu u Krajského soudu v Hradci Králové, jenž ji rozsudkem ze dne 9. 9. 2011, č. j. 28 Az 23/2010 – 50, zamítl. Krajský soud nařídil ve věci jednání i přes souhlas žalobce s postupem podle § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť doplnil dokazování dotazem na Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (dále jen „UNHCR“) za účelem ověření věrohodnosti tvrzení žalobce a ohledně možnosti jeho návratu. Poukázal přitom také na skutečnost, že žalobce i přes přítomnost tlumočníka z anglického jazyka komunikoval v průběhu jednání vcelku plynule a bez větších potíží v českém jazyce.

Krajský soud se ztotožnil se závěry žalovaného, jenž podle jeho názoru plně respektoval požadavky kladené předchozím rozsudkem Nejvyššího správního soudu v této věci. Žalovaný doplnil řízení o objektivní informace, přičemž dal žalobci prostor, aby obhájil svůj příběh a zaujal k informacím své stanovisko, a rozhodnutí žalovaný řádně odůvodnil. Tyto závěry potvrzuje i zpráva UNHCR ze dne 31. 5. 2011 vyžádaná v průběhu soudního řízení krajským soudem. Zpráva potvrzuje možnost vnitřního přesídlení v rámci Senegalu. Významné je podle krajského soudu, že podle zprávy došlo v roce 2005 k několika střetům a útokům na vesnici Bogal, nicméně nebyly hlášeny žádné ztráty na životech. Podle soudu je nepravděpodobné, že by UNHCR nebyl informován o zavraždění několika obyvatel této vesnice. Krajský soud je proto přesvědčen, že zpráva UNHCR doložila nevěrohodnost příběhu, na němž žalobce postavil důvody svého odchodu a své obavy z návratu do Senegalu. Žalobce nepředložil žádné důkazy, jimiž by doložil svá tvrzení. Za této situace krajský soud konstatoval, že příběh předestřený žalobcem je účelově vymyšlený a s ohledem na veškeré shromážděné informace o Senegalu nezakládá možnost udělení žádné z forem mezinárodní ochrany. Pokud jde o důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, konstatoval krajský soud, že správní soud respektoval požadavky Nejvyššího správního soudu, doplnil již informace o konfliktu v Casamance, včetně možnosti přesídlení. Tyto zprávy spolu se zprávou UNHCR tak dávají jasnou odpověď, že návratem žalobce do země původu nebude porušena zásada *non-refoulement*.

II.
Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného

Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Uvedl, že kasační stížnost opírá o důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Stěžovatel namítá, že podklady založené ve spise plně podporují jeho tvrzení o důvodech udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný podle jeho názoru nezjistil řádně skutkový stav věci. Stěžovatelovo tvrzení, že došlo k vyvraždění jeho rodinných příslušníků a dalších obyvatel vesnice Bogal v roce 2005, nebylo zpochybněno. Zásadní

rozpory ve stěžovatelových výpovědích přitom neexistují. S ohledem na posouzení věci žalovaným a krajským soudem stěžovatel nyní požádal zbytek rodiny v Senegalu o získání a zaslání úmrtních listů svých rodičů a potvrzení o bezúhonnosti v Senegalu, což znamená, že chce doložit důkazy, které jsou nutné pro jeho „očištění".

Stěžovatel dále nesouhlasí s názorem žalovaného a krajského soudu, že má možnost využít vnitřního přesídlení v rámci Senegalu. Žalovaný podle názoru stěžovatele hodnotil veškeré důkazy tendenčně a v neprospěch stěžovatele. Je třeba důkladně zvážit možnosti doplňkové ochrany, neboť se jedná o zemi, kde jsou ohrožena lidská práva a dochází k závažným zločinům proti lidskosti, k mučení a mrzačení lidí, přičemž i tyto skutečnosti jsou součástí zpráv organizací zabývajících se dodržováním lidských práv. Vláda není schopna této situaci zabránit a sama se takových činů dopouští.

Dále stěžovatel uvedl, že nepochopil uvedení § 51 odst. 1 s. ř. s. v odůvodnění rozsudku. Toto ustanovení by bylo namístě aplikovat, pokud by jednání proběhlo za nepřítomnosti stěžovatele. Z odůvodnění rozsudku ale vyplývá, že „*žalovaný* [míněn patrně žalobce – pozn. NSS] *byl osobně účasten, ovšem bez přítomnosti právního zástupce*". Tento postup stěžovatel přičítá tomu, že podcenil své možnosti a přecenil možnosti soudu. O jeho jazykových schopnostech lze přitom pochybovat. Navíc stěžovatel poukazuje i na nesprávnost v odůvodnění rozsudku spočívající v tom, že na str. 7 rozsudku je uvedeno, že stěžovatel a jeho manželka vypovídali nepřesvědčivě. Stěžovatel ovšem je svobodný a žádná žena v řízení před soudem nevypovídala. Stěžovatel se proto domnívá, že mohlo dojít k záměně osob. Mimoto se stěžovatel ohradil i proti použití slova „příběh" v odůvodnění rozsudku. Toto označení prožitků stěžovatele totiž podle jeho názoru zlehčuje a zpochybňuje události, které se obyvatelům vesnice Bogal přihodily.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti zopakoval hlavní důvody, o něž opřel své rozhodnutí, a uvedl, že souhlasí s rozsudkem krajského soudu. Stížní námitky považuje za neopodstatněné, neboť rozhodnutí řádně odůvodnil, přičemž stěžovateli dal příležitost seznámit se se shromážděnými podklady, vyjádřit se k nim a případně navrhnout jejich doplnění. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III.
Posouzení přípustnosti a přijatelnosti kasační stížnosti

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného usnesení (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), byla podána osobou oprávněnou (§ 102 s. ř. s.) a stěžovatel je zastoupen advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost je tedy přípustná a jsou splněny i ostatní podmínky řízení o kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud se dále ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. O přijatelnou kasační stížnost se podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006,

č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaného pod č. 933/2006 Sb. NSS, jedná v následujících typových případech: (1) kasační stížnost vznáší ne plně prejudikovanou právní otázku; (2) kasační stížnost obsahuje právní otázku, která je dosavadní judikaturou řešena rozdílně; (3) je potřeba učinit judikatorní odklon; (4) pokud bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je přijatelná z následujících důvodů. Žalovaný, s jehož závěry se ztotožnil i krajský soud, postupoval při posuzování nebezpečí vážné újmy a možnosti vnitřního přesídlení stěžovatele (§ 2 odst. 10 zákona o azylu) v rozporu s právním názorem vysloveným v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 - 74. Také skutková zjištění, o něž žalovaný opřel závěr o možnosti vnitřního přesídlení, nemají dostatečnou oporu ve správním spise. Vzhledem k tomu, že se krajský soud s uvedenými nedostatky rozhodnutí žalovaného nevypořádal, mohlo mít jeho rozhodnutí zásadní dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele (čtvrtý důvod přijatelnosti).

IV.
Právní hodnocení věci

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu vymezeném v § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., přičemž dospěl k názoru, že kasační stížnost je důvodná.

Stěžovatel v daném případě napadl žalobou celý výrok rozhodnutí žalovaného, avšak v žalobě uplatnil pouze námitky směřující proti posouzení možnosti udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Ani v kasační stížnosti nevznesl stěžovatel žádné konkrétní námitky, jimiž by brojil proti neudělení azylu dle § 12 zákona o azylu nebo proti neudělení ostatních forem mezinárodní ochrany podle § 13 (azyl za účelem sloučení rodiny), § 14 (humanitární azyl) a § 14b (doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny) zákona o azylu. Vzhledem k těmto skutečnostem se Nejvyšší správní soud zabýval v rozsahu uplatněných stížních námitek pouze možným udělením doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

Pokud jde o tvrzení stěžovatele, že požádal zbytek rodiny v Senegalu o získání a zaslání úmrtních listů svých rodičů a potvrzení o bezúhonnosti, je třeba konstatovat, že tyto důkazy stěžovatel dosud nepředložil, Nejvyšší správní soud k nim tedy nemohl přihlížet.

IV. a)
Posouzení nebezpečí vážné újmy

Důvody udělení doplňkové ochrany jsou definovány v § 14a zákona o azylu:

„(1) Doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

(2) Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje
a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,
c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo
d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.“

První odstavec tohoto ustanovení obsahuje celkovou definici osoby, jež má nárok na udělení doplňkové ochrany, zatímco odstavec druhý blíže specifikuje definiční prvek „vážné újmy“.

Žalovaný se v prvé řadě zabýval posouzením existence nebezpečí vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, tj. vážného ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. S poukazem na závazný právní názor vyslovený Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 - 74, uvedl, že je třeba v prvé řadě posoudit otázku, zdali se Senegal nachází v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu (první krok testu). Následně musí být jako druhá v pořadí zkoumána otázka, zdali je stěžovatel civilistou (druhý krok testu), a teprve poté je třeba zkoumat, zda stěžovateli hrozí vážné a individuální ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí (třetí krok testu).

Žalovaný na základě shromážděných zpráv o situaci v Senegalu konstatoval, že v zemi probíhá dlouhodobý vertikální a horizontální vnitřní ozbrojený konflikt kolísavé intenzity, který se v současné době nachází na pomezí války a míru. Tento konflikt je však lokalizován pouze na území oblasti Casamance na jihu Senegalu. Pokud jde o druhý krok testu, žalovaný konstatoval na základě výpovědí stěžovatele, že stěžovatel je civilistou. S těmito závěry Nejvyšší správní soud souhlasí.

Žalovaný se následně zabýval posouzením třetí otázky testu, tedy zda stěžovateli hrozí vážné a individuální ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného (nerozlišujícího) násilí. Jak již Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku v této věci uvedl, až v rámci třetího kroku testu připadá v úvahu aplikace možnosti vnitřní ochrany. V této souvislosti Nejvyšší správní soud znovu poukazuje na svůj rozsudek ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 - 68, publikovaný pod č. 1840/2009 Sb. NSS, v němž vyslovil následující stanovisko: *„V případě konfliktu nemajícího charakter totálního konfliktu musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy ve smyslu čl. 4*

odst. 4 kvalifikační směrnice (bod 40 druhá odrážka rozsudku ve věci C-465/07 Elgafaji); (2) **že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země (bod 40 první odrážka rozsudku ve věci C-465/07 Elgafaji)***; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on.*“ (důraz doplněn)

Žalovaný v daném případě dospěl k závěru, že stěžovateli nebezpečí vážné újmy po jeho návratu nehrozí, přičemž vycházel z předpokladu, že stěžovatel v případě svého návratu přicestuje do Dakaru, který se nachází na severozápadě Senegalu v oblasti, kam boje omezené na oblast Casamance nezasahují, a usadí se zde. V této souvislosti konstatoval, že možnosti vnitřního přesídlení v rámci Senegalu nebrání ani žádná administrativní, politická či etnická omezení. Žalovaný tak opřel svůj závěr pouze o situaci na severozápadě Senegalu a v hlavním městě Dakar. Ve svých úvahách o hrozbách vážné újmy ovšem nezohlednil situaci v regionu Casamance, kde stěžovatel před svým odchodem žil a kde i v současné době dochází k ozbrojeným bojům mezi senegalskou vládou a povstalci. Pouze připustil, že *„je mu známo“*, že v této oblasti dochází již 23 let k bojům, v jejichž důsledku musely tento region opustit tisíce až desetitisíce civilních obyvatel.

Takový postup je ovšem neúplný a nedostatečný. Žalovaný totiž opřel své úvahy o předpoklad, že stěžovatel po návratu přesídlí z domovského regionu na severozápad Senegalu, kde leží i hlavní město Dakar. Aplikoval tak doktrínu vnitřní ochrany, aniž se ovšem předtím vypořádal s otázkou, zda vnitřní přesídlení stěžovatele je vůbec potřebné. Primárním východiskem úvah o možné hrozbě vážné újmy totiž musí být okolnosti případného návratu stěžovatele do oblasti, z níž pochází, tedy v daném případě do regionu Casamance na jihu Senegalu. Žalovaný se měl primárně vypořádat s otázkou, zda právě v regionu Casamance hrozí stěžovateli v případě jeho návratu vážná újma podle § 14 odst. 2 písm. c), příp. písm. a) či b) zákona o azylu, nebo nikoliv. Svoji vyhledávací činnost měl také zaměřit na skutečnosti, které jsou rozhodné pro posouzení této otázky. Teprve poté a pouze v případě, že vyjde najevo, že stěžovateli skutečně hrozí po návratu do Casamance skutečné nebezpečí vážné újmy, se lze zabývat otázkou, zda má stěžovatel možnost přesídlení do jiné části země, kde se mu může dostat účinné ochrany. Pokud by naopak vyšlo najevo, že stěžovateli nebezpečí vážné újmy nehrozí, postrádala by aplikace doktríny vnitřní ochrany jakéhokoliv smyslu.

Nejedná se pouze o formální požadavek na vyslovení stanoviska o nebezpečí vážné újmy. Posouzení nebezpečí vážné újmy v oblasti, z níž stěžovatel pochází, totiž má praktický dopad i na navazující posouzení možnosti vnitřní ochrany. Pouze v případě, že budou učiněny bližší závěry k otázce, jak nebezpečný by byl pro stěžovatele, vzhledem k možným útokům povstalců, byť i krátkodobý návrat do regionu Casamance, resp. přímo do vesnice Bogal, kde se nachází majetek, který stěžovatel před časem opustil, bude možné dále posoudit, zda, příp. do jaké míry se lze opřít o tento majetek či o další vazby, které stěžovatel v tomto regionu má, pro to, aby shromáždil dostatečné finanční prostředky či nalezl jiné možnosti jak uskutečnit své přesídlení do jiné části Senegalu. Pokud se žalovaný možností ani krátkodobého návratu do místa původního bydliště stěžovatele nezabýval, pak musel předpokládat, že se stěžovatel má usadit v jiné části Senegalu v podstatě bez prostředků i jakýchkoli sociálních vazeb, což ovšem žalovaný nečinil, naopak

předpokládal, že stěžovatel bude schopen svůj někdejší majetek ve vesnici Bogal prodat a tyto prostředky využít pro získání nového bydliště (viz dále).

Lze tak shrnout, že žalovaný postupoval ve svých úvahách při posouzení nebezpečí vážné újmy nesprávným způsobem. Pokud by stěžovateli nehrozila v případě jeho návratu do oblasti Casamance vážná újma, pak by nebylo třeba požadovat, aby přesídlil z oblasti Casamance na severozápad země, kde leží i hlavní město Dakar. Zásadu vnitřní ochrany, která je upravena v § 2 odst. 10 zákona o azylu (dříve § 2 odst. 8 in fine zákona o azylu) by v takovém případě nebylo třeba vůbec aplikovat. Přesto však žalovaný vycházel ve svých úvahách z předpokladu, že stěžovatel po návratu do Senegalu přesídlí na severozápad země a usadí se zde. Z tohoto důvodu také podrobil zkoumání pouze otázku, zda po návratu hrozí stěžovateli nebezpečí vážné újmy na severozápadě země, kde povstalci nepůsobí. Naopak posouzením, zda stěžovateli hrozí nebezpečí vážné újmy v případě návratu do oblasti Casamance v Senegalu, se žalovaný nezabýval, byť o situaci v tomto regionu shromáždil velké množství podkladových materiálů, zejména zpráv jednotlivých vlád a nevládních organizací.

Jak již bylo řečeno, toto pochybení žalovaného, které krajský soud neodstranil, mělo vliv i na samotné nedostatečné posouzení možností vnitřní ochrany.

IV. b)
Posouzení možnosti vnitřní ochrany

Nejvyšší správní soud již ve svém dřívějším rozsudku v této věci konstatoval, že při posuzování možnosti vnitřní ochrany [§ 2 odst. 10 zákona o azylu (dříve § 2 odst. 8 in fine zákona o azylu)] je nutné posoudit čtyři základní kritéria, a to: (1) zda je jiná část země pro žadatele dostupná; (2) zda přesun do jiné části země je účinným řešením proti pronásledování či vážné újmě v původní oblasti; (3) zda žadateli nehrozí navrácení do původní oblasti a (4) zda ochrana v jiné části země splňuje minimální standard ochrany lidských práv. Tyto čtyři podmínky musí být splněny kumulativně a při jejich posouzení je třeba brát v potaz celkové poměry panující v zemi původu a osobní poměry žadatele (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007 - 93, publikovaný pod č. 1551/2008 Sb. NSS).

Žalovaný se splněním jednotlivých kriterií zabýval, závěr o dostupnosti vnitřní ochrany přitom opřel o informace o situaci v Senegalu, které shromáždil pro účely posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Jak vyplývá z těchto podkladů, přesídlení stěžovatele z oblasti Casamance do jiných částí Senegalu nebrání žádná politická omezení, ať již ze strany senegalské vlády nebo ostatních subjektů. Vláda aktivně neklade přesídlení nepřekonatelné administrativní překážky a umožňuje vnitřně přesídleným přístup k domácím a mezinárodním humanitárním organizacím. Z dostupných zpráv nelze dovodit, že by vnitřně přemístěným osobám byla upírána jejich základní občanská, politická či jiná práva. Pokud jde o etnickou příslušnost, stěžovatel náleží k etnické skupině Wolof, která je v Senegalu nejpočetnější a žije zejména na severozápadě země, kde se nachází i hlavní město Dakar. V případě návratu by tedy ani etnický původ neměl být stěžovateli překážkou v usazení v této části země. Ozbrojené střety vlády s povstalci, jakož

i útoky povstalců na civilní obyvatelstvo se podle dostupných zpráv soustředí pouze na oblast Casamance. Je tudíž nepravděpodobné, že by povstalci stíhali stěžovatele po jeho přesídlení do jiné části Senegalu. S ohledem na zjištěné skutečnosti tak lze v zásadě souhlasit s názorem žalovaného, že první tři kriteria tohoto testu jsou naplněna.

Sporné je ovšem posouzení čtvrté podmínky, podle níž musí ochrana v jiné části země splňovat minimální standard ochrany lidských práv. Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007 – 93, publikovaném pod č. 1551/2008 Sb. NSS, definoval pomocné vodítko pro posouzení tohoto kritéria. Podle něj je třeba zohlednit, zda žadatel o mezinárodní ochranu může s ohledem na vnitřní poměry v zemi původu, vést relativně normální život, aniž by čelil nepřiměřeným obtížím. Nejvyšší správní soud v uvedeném rozsudku poukázal na doporučení UNHCR ze dne 24. 7. 2003 v oblasti mezinárodní ochrany: „Alternativa vnitřního útěku nebo přesídlení“, jež se zabývá mj. okolnostmi, které je třeba zvažovat při posouzení možnosti vnitřní ochrany.

Doporučení UNHCR zdůrazňuje v bodě 28 potřebu zhodnotit úroveň respektování lidských práv v zemi původu a stanoví: „*Je-li respektování základních standardů lidských práv (včetně neporušitelných práv) evidentně problematické, nemůže být oblast považována za přijatelnou alternativu vnitřního přesídlení. To neznamená, že odmítnutí výkonu nějakého občanského, politického či sociálně ekonomického práva v dané oblasti vyřazuje tuto oblast z možnosti být alternativou vnitřního útěku nebo přesídlení. V takové situaci je nutné spíše prakticky posoudit, zda nerespektované právo je pro člověka zásadní, tj. zda odmítnutí tohoto práva bude natolik závažné, že se tím daná oblast stane nepřijatelnou alternativou.*“

Doporučení UNHCR se následně zabývá ekonomickým přežitím (bod 29 a 30) a konstatuje: „*Relevantní pro tuto část analýzy budou sociálně ekonomické podmínky v oblasti. Pokud si tam* ***žadatel nebude schopen zajistit živobytí či ubytování, pokud tam není dostupná lékařská péče nebo pokud není dostatečná, nemůže být oblast považována za přijatelnou alternativu. Bylo by nerozumné očekávat (i z hlediska lidských práv), že se daná osoba přestěhuje na místo, kde bude bojovat s ekonomickou nouzí nebo s existencí pod hranicí životního minima.*** *Prosté snížení životní úrovně nebo zhoršení ekonomického postavení na druhé straně nemůže stačit k tomu, aby byla oblast odmítnuta jako nepřijatelná.* ***V dané oblasti musí panovat takové podmínky, aby se v ní v kontextu situace dané země dal vést relativně normální život. Pokud by žadatel například ztratil rodinné vazby a nemůže využívat neformální sociální sítě pomoci, může být přesídlení považováno za nepřijatelné, není-li tato osoba schopna zajistit si relativně normální život na vyšší než jen minimální existenční úrovni.*** *Pokud by v dané oblasti byl žadateli odepřen přístup k půdě, prostředkům či ochraně kvůli tomu, že nepatří k dominantnímu klanu, kmenu, etnické, náboženské a/nebo kulturní skupině, bylo by přesídlení do této oblasti nepřijatelné. Například v mnoha částech Afriky a Asie je přístup k půdě, zdrojům a ochraně umožněn na základě společných etnických, kmenových, náboženských a/nebo kulturních rysů. V takových situacích by nebylo rozumné očekávat, že se zde usadí osoba, která nepatří k dominantní skupině.* ***Nemělo by být také požadováno, aby se osoba přestěhovala do míst jako např. do chudinských čtvrtí ve městech, kde by musela žít v podmínkách velkého strádání.***“ (důraz doplněn)

Při posouzení možnosti vnitřního přesídlení je tedy třeba vzít v úvahu i osobní poměry stěžovatele, existenci rodinných vazeb, zdravotní stav, vzdělání, věk, finanční situaci, apod. V této souvislosti je však třeba citovat z odpovědi zastupitelského úřadu v Rabatu k dotazu žalovaného (č. l. 132 správního spisu), jak Nejvyšší správní soud činil již ve svém prvním rozhodnutí v této věci: „*Z hlediska bezpečnostního není v Senegalu problém volně [se] přesidlovat, pokud však dotyčná osoba disponuje prostředky (např. k zakoupení půdy, pronájmu bytu apod.).*“ Obdobně i zpráva UNHCR ze dne 31. 5. 2011, kterou krajský soud provedl jako důkaz při jednání dne 31. 8. 2011, uvádí, že u stěžovatele nalezení obživy v Dakaru „*není (...) nereálné, ale jeho integrace bude záležet na jeho vzdělání a schopnosti se uživit, pokud nemá v Dakaru nějaké rodinné vazby*“.

Pokud jde o předpoklady stěžovatele pro úspěšné přesídlení, zabýval se žalovaný především majetkovými a finančními poměry stěžovatele, jeho etnickým původem, životními zkušenostmi a sociálními vazbami. Dospěl přitom k závěru, že není neúnosné, aby se stěžovatel usadil po návratu v hlavním městě země Dakaru, kam přicestuje a kde žije několik milionů obyvatel různých etnik. Podle žalovaného zde může nalézt pracovní příležitosti, lepší dostupnost služeb a reálné možnosti obživy.

Podle Nejvyššího správního soudu se žalovaný dopustil pochybení při hodnocení finančních možností stěžovatele. Za rozhodujících faktor žalovaný považoval skutečnost, že stěžovatel může po návratu prodat vlastní rodinnou farmu s pozemky a získat tak finanční prostředky k integraci do života v jiné části země. Taková možnost je ovšem přinejmenším sporná. Jak již upozornil Nejvyšší správní soud ve svém předchozím rozsudku v této věci, možnost prodat půdu v oblasti, kde probíhá dlouhodobý konflikt s povstalci, se může jevit jako problematická. Dále je třeba zohlednit skutečnost, že stěžovatel by se musel za účelem prodeje pozemků vypravit do vesnice Bogal. Jak již bylo řečeno, žalovaný přitom paradoxně předpokládá, že se stěžovatel návratu do Casamance vyhne usazením v Dakaru nebo v jiné části Senegalu. Pokud by ovšem vyšlo najevo, že by stěžovateli i při krátkodobém pobytu ve vesnici Bogal mohla hrozit vážná újma ze strany povstalců, lze po něm návrat jen stěží požadovat. Stěžovatel navíc jednoznačně uváděl, že v oblasti, kde žil, se farmy neprodávají a každý si pouze vezme kus půdy, kterou obdělává (viz protokol o doplňujícím pohovoru se stěžovatelem ze dne 18. 1. 2010). S tímto tvrzením stěžovatele se žalovaný vůbec nevypořádal a nezabýval se tedy ani otázkou, zda místní právní i faktické podmínky vůbec umožňují prodej nemovitostí. Nelze přitom vyloučit ani to, že pozemky kdysi obdělávané stěžovatelem a jeho rodinou po jeho odchodu již zabrala jiná osoba a stěžovatel nemá právní či faktickou možnost je získat zpět a následně prodat. Závěry žalovaného, podle nichž měl stěžovatel možnost pozemky prodat, je tedy v přímém rozporu s tvrzením stěžovatele a nemá přitom ani oporu v jiných podkladech založených ve spisu. Skutková zjištění žalovaného, pokud jde o možnost prodeje farmy, jsou proto nedostatečná a jedná se spíše o spekulaci, z níž ovšem žalovaný ve svém rozhodnutí vycházel.

Žalovaný ani krajský soud nepřihlédli ani ke skutečnosti, že stěžovatel podle svého tvrzení nechodil nikdy do školy a je negramotný. Absence vzdělání může být rozhodujícím faktorem, který může stěžovateli bránit v zajištění uspokojivé obživy. Stejně tak může být omezením i absence jakýchkoliv rodinných a sociálních vazeb nebo neznalost místního prostředí v Dakaru. Tvrdí-li žalovaný, že se stěžovatel je schopen sám

postarat o své živobytí, což prokázal po smrti rodičů, kdy žil sám ve vesnici, tak i po příjezdu České republiky, jedná se o zjednodušující hodnocení. Sám stěžovatel totiž od podání žádosti o mezinárodní ochranu tvrdí, že po úmrtí rodičů přežíval ve vesnici jen za pomoci přátel a příbuzných. A o skutečných výdělkových a majetkových poměrech stěžovatele po jeho příjezdu do České republiky nelze z podkladů obsažených ve správním spise zjistit vůbec nic, je pouze zřejmé, že první část svého pobytu v ČR stěžovatel strávil v přijímacím a posléze pobytovém středisku, kde měl základní životní podmínky zajištěny, naopak není zřejmé, jak by byly tyto minimální existenční podmínky zajištěny v případě, že by se měl stěžovatel ihned po návratu do země původu usadit v Dakaru či jinde v severozápadní části Senegalu.

Za dané situace shledal Nejvyšší správní soud, že skutková zjištění, o něž žalovaný opřel závěr o možnosti vnitřního přesídlení, nemají oporu ve správním spise. Krajský soud měl pro tento důvodně vytýkaný nedostatek rozhodnutí žalovaného zrušit nebo doplnit v potřebném rozsahu dokazování. Nejvyšší správní soud proto shledal stížní námitku týkající se posouzení možností vnitřní ochrany důvodnou.

IV. c)
Posouzení věrohodnosti tvrzení stěžovatele

Stěžovatel dále namítal, že tvrzení o vyvraždění jeho rodinných příslušníků a dalších obyvatel vesnice Bogal v roce 2005 nebylo zpochybněno. Tato námitka zjevně směřuje proti stanovisku krajského soudu, podle něhož je příběh předestřený stěžovatelem smyšlený. Krajský soud opřel tento názor o již zmiňovanou zprávu UNHCR ze dne 31. 5. 2011, kterou doplnil dokazování. Podle této zprávy došlo v roce 2005 ve vesnici Bogal k několika střetům a útokům povstalců na vesnici, žádné ztráty na životech ale nebyly UNHCR hlášeny.

Jakkoli Nejvyšší správní soud vítá, že si krajský soud z vlastní iniciativy opatřil k ověření stěžovatelových tvrzení zprávu UNHCR, s názorem, že tato zpráva vyvrací tvrzení stěžovatele, nesouhlasí. Všechny dostupné zprávy o situaci v Senegalu shromážděné žalovaným potvrzují, že v oblasti Casamance dochází již déle než 20 let k násilným nepokojům a střetům mezi vládou a povstalci z Hnutí demokratických sil Casamance (MFDC), jakož i mezi povstalci navzájem. I když byla v roce 2004 uzavřena mezi rebely a senegalskou vládou mírová dohoda, je tato oblast nadále sužována násilnostmi. Podle zpráv dochází i k loupežným útokům rebelů na civilní obyvatele. Skutečnost, že UNHCR nebylo nic známo o vraždách stěžovatelových rodinných příslušníků nebo jiných obyvatel v Bogalu v roce 2005, podle Nejvyššího správního soudu ještě nevyvrací tvrzení stěžovatele. Stěžovatel s ohledem na své znalosti a osobní poměry dostatečně přesně a přesvědčivě popsal okolnosti, za nichž mělo k zavraždění rodiny dojít. UNHCR ve své zprávě potvrdil, že v roce 2005 došlo k několika střetům a útokům na vesnici Bogal. Lze jen stěží vycházet z toho, že v tomto dlouhotrvajícím a přitom nepřehledném konfliktu dostává UNHCR zprávy o veškerých úmrtích tímto konfliktem vyvolaných. Za situace, kdy se jedná o odlehlou venkovskou oblast, do níž nemá přístup ani Mezinárodní červený kříž, jak uvedl UNHCR, nelze vyloučit, že k zavraždění členů stěžovatelovy rodiny skutečně mohlo dojít, aniž by tuto skutečnost UNHCR zaznamenal. Ostatně i

krajský soud ve svém rozsudku připustil, že některé útoky na vesnici Bogal (či jejich oběti) v roce 2005 mohly pozornosti UNHCR uniknout.

Nejvyšší správní soud uvedl již v předcházejícím rozsudku v této věci, že nebude-li žalovaný vycházet z tvrzení stěžovatele, že došlo v roce 2005 k vyvraždění stěžovatelovy rodiny, musí toto tvrzení přesvědčivě vyvrátit. Žalovaný skutečnost, že v roce 2005 došlo ve vesnici Bogal k vyvraždění příslušníků stěžovatelovy rodiny, nikterak nezpochybnil. Paradoxně navíc konstatoval, že stěžovateli osobně rebelové nikdy nic neudělali a že stěžovatel opustil Senegal především proto, že se tam cítil osamělý a obával se rebelů, kteří měli vyvraždit jeho rodinu. Vzhledem k tomu, že ani krajský soud po doplnění důkazů o zprávu UNHCR neshromáždil důkazy dostatečně zpochybňující příběh předestřený stěžovatelem, je třeba nadále z tvrzení stěžovatele vycházet. Pokud jde o otázku, zda došlo v roce 2005 k vyvraždění stěžovatelovy rodiny, konstatuje Nejvyšší správní soud, že skutkový závěr krajského soudu o tom, že toto tvrzení stěžovatele bylo vyvráceno, nemá oporu v důkazech provedených v řízení před krajským soudem ani v obsahu správního spisu. I v této části je tedy kasační stížnost důvodná.

IV. d)
Řízení před krajským soudem

Nejvyšší správní soud se dále zabýval námitkami směřujícími proti postupu krajského soudu v předcházejícím řízení o žalobě. V této souvislosti je třeba konstatovat, že úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasační stížnosti je přezkum zákonnosti rozhodnutí krajských soudů rozhodujících ve správním soudnictví, a to primárně z hlediska řádně uplatněných námitek stěžovatele, jehož povinností je uvést skutkové či právní důvody, na nichž staví tvrzení o nezákonnosti napadeného rozhodnutí krajského soudu. Podkladem pro přezkum nemohou být pouhé spekulace stěžovatele, nepochopení odůvodnění rozsudku krajského soudu anebo postup zvolený stěžovatelem při uplatňování procesních práv v řízení před krajským soudem.

Pokud tedy jde o výtku týkající se jednání nařízeného v řízení před krajským soudem, odkazuje Nejvyšší správní soud na odůvodnění napadeného rozsudku. Krajský soud uvedl, že i přes souhlas stěžovatele s postupem podle § 51 odst. 1 s. ř. s. ve věci nařídil jednání, neboť v daném případě doplnil dokazování o zprávu UNHCR. Tento postup plně odpovídá § 77 odst. 1 s. ř. s., podle něhož může soud provádět dokazování pouze při jednání. Za dané situace neměl krajský soud jinou možnost, hodlal-li doplnit dokazování, než za tímto účelem nařídit jednání. Ze soudního spisu je přitom zřejmé, že stěžovatel byl o konání jednání předem řádně vyrozuměn, osobně se jednání účastnil a byla mu dána možnost vyjádřit se k nově provedenému důkazu, případně navrhnout provedení důkazů dalších. Pokud jde o stěžovatelovu znalost češtiny, považuje Nejvyšší správní soud za rozhodující, že jednání byla podle protokolu ze dne 31. 8. 2011 přítomna soudem ustanovená tlumočnice do anglického jazyka, který stěžovatel podle svých tvrzení ovládá. Stěžovateli tak byla zajištěna možnost jednat před soudem v jazyce, kterému sám rozumí. Pokud jde o výtku směřující proti použití slova „příběh“ v odůvodnění rozsudku, konstatuje Nejvyšší správní soud, že tento výraz je v praxi správních soudů běžně používán k označení prožitků a zkušeností žadatele o mezinárodní ochranu, o něž se opírají důvody

žádosti o mezinárodní ochranu (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 1. 2011, č. j. 6 Azs 36/2010 - 274, publikovaný pod č. 2290/2011 Sb. NSS, ze dne 22. 5. 2009, č. j. 5 Azs 7/2009 - 98, publikovaný pod č. 1913/2009 Sb. NSS, ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 - 68, publikovaný pod č. 1840/2009 Sb. NSS). Jedná o výraz, jehož použitím není předjímáno rozhodnutí ve věci nebo hodnocení rozhodných skutečností, jak se domnívá stěžovatel. Nelze proto souhlasit s názorem, že jsou tímto výrazem znevěrohodněna stěžovatelova tvrzení a zlehčovány jeho prožitky či prožitky obyvatel vesnice Bogal.

Stěžovatel dále namítal, že krajský soud v odůvodnění rozsudku nesprávně uvedl, že ve věci vypovídala i jeho manželka. Je třeba souhlasit se stěžovatelovým názorem, že se jedná o zjevnou nesprávnost v odůvodnění rozsudku krajského soudu. Z obsahu správního spisu, jakož i soudního spisu vyplývá, že v průběhu správního řízení ani řízení před krajským soudem nebyla vyslechnuta žádná žena. Není přitom zřejmé, z jakého důvodu k tomuto pochybení při psaní rozsudku krajského soudu došlo. Jedná se ovšem skutečně pouze o formální nesprávnost bez jakéhokoliv vlivu na zákonnost rozhodnutí krajského soudu. Domněnka stěžovatele, že mohlo dojít k záměně osob, kterou stěžovatel navíc nikterak nekonkretizoval, je pouhou spekulací.

Z těchto důvodů shledal Nejvyšší správní soud námitky týkající se tvrzených vad řízení před krajským soudem nedůvodnými.

V.
Shrnutí a náklady řízení

Nejvyšší správní soud dospěl na základě uvedeného k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. rozsudek krajského soudu zrušil. Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s., ve znění účinném od 1. 1. 2012]. Vzhledem k tomu, že v dané věci by krajský soud v souladu s vysloveným závazným právním názorem neměl jinou možnost, vzhledem k rozsahu nutného doplnění dokazování i odůvodnění jednotlivých závěrů, než rozhodnutí žalovaného zrušit, rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. tak, že sám rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm bude žalovaný postupovat podle právního názoru vysloveného v tomto rozsudku a v předchozím rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009 - 74.

Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s., ve znění účinném od 1. 1. 2012, rozhodne Nejvyšší správní soud v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem. Stěžovatel měl ve věci úspěch, podle § 60 odst. 1 s. ř. s. mu tedy přísluší právo na náhradu nákladů řízení. Pokud jde o řízení před krajským soudem, nevyplývají ze soudního spisu žádné důvodně vynaložené náklady. V řízení o kasační stížnosti byl stěžovatel zastoupen na základě plné moci advokátkou. Náklady, které důvodně vynaložil,

tedy spočívají v odměně advokátky za zastupování ve výši 2 x 2100 Kč za dva úkony právní služby, tj. převzetí a příprava zastoupení a podání kasační stížnosti [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)] a v náhradě hotových výdajů advokáta ve výši 2 x 300 Kč za dva úkony právní služby (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Vzhledem k tomu, že zástupkyně stěžovatele nesdělila soudu, zda je plátkyní daně z přidané hodnoty, nepřiznal Nejvyšší správní soud stěžovateli náhradu za tuto daň. Celkem tedy přiznal Nejvyšší správní soud stěžovateli na náhradě nákladů řízení částku 4800 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3,
§ 120 s. ř. s.).

V Brně dne 15. června 2012

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu